

ΤΑ ΣΑΪΝΙΑ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ 1821

Έλληνας Προεστός

Οι κοτζαμπάσηδες

ΤΣΙΑΟΥΣΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Οι κοτζαμπάσηδες ή αλλιώς προεστοί, προύχοντες ,πρόκριτοι, προεστώτες, πήραν το όνομά τους από την τουρκική λέξη «κοσαμπάσι» (kocabasi) ή «κόσα» (koca), που σημαίνει «μέγας» ή «γέροντας» και τη λέξη «μπας»(bas) που σημαίνει κεφάλι. Ήταν κοινοτικοί άρχοντες σε επίπεδο επαρχίας των ελληνικών χριστιανικών κοινοτήτων, δηλαδή ήταν οι Έλληνες που συνεργάζονταν με τους Τούρκους και ασκούσαν σε τοπικό επίπεδο τη διοίκηση των ραγιαδών.

Κάθε χωριό και κομμόπολη είχε έναν κοτζαμπάση, ο οποίος είχε τόσο διοικητικές όσο και δικαστικές δικαιοδοσίες, έλυνε τυχόν διαφορές μεταξύ των συμπολιτών και για τα σπουδαία ζητήματα, συγκαλούσε γενική συνέλευση των κατοίκων όπου λαμβάνονταν οι σχετικές αποφάσεις.

Οι προεστοί της Ελλάδας αποτελούσαν το υποκατάστατο μιας αριστοκρατίας. Η προστασία της Οθωμανικής Κυβερνήσεως βαθμιαία δημιούργησε μία ελληνική αριστοκρατία διοικητικών οργάνων και φοροεισπρακτόρων. Η ηθική και πολιτική θέση τούτης της τάξης, αποδόθηκε άριστα με την ονομασία τους σαν είδος Χριστιανών Τούρκων.

Συνοψίζοντας, δεδομένου ότι ο ελληνισμός έμεινε υπόδουλος τέσσερις αιώνες, ήταν πολύ λογικό να υπάρξει συνεργασία με την Υψηλή Πύλη. Όμως, πολλοί Κοτζαμπάσηδες δεν ήταν απλά συνεργάτες των Τούρκων, αλλά έγιναν δυνάστες των Ελλήνων. Ντύνονταν με τούρκικες γούνες, φέρονταν σαν Τούρκοι για να τονίζουν την εξουσία τους και έβλεπαν υποτιμητικά τον αγράμματο λαό, που οργισμένος τους αποκαλούσε “Χριστιανούς Τούρκους”, για να τους προσβάλει. Δουλειά τους ήταν να εισπράττουν φόρους και να επιβάλουν την τάξη, με όποιο τρόπο έκριναν σκόπιμο.

Ομάδα κλεφτών στο λημέρι τους

Οι κλέφτες και οι αρματολοί

ΠΟΥΛΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Οι Κλέφτες ήταν ένοπλοι Έλληνες που δεν άντεχαν την υποταγή στους Τούρκους. Από παιδιά άφηναν τα σπίτια τους, τους γονείς, τους συγγενείς και τους φίλους τους και πήγαιναν να ζήσουν σε δύσβατα μέρη με άλλους Κλέφτες. Ζούσαν σε μικρές ομάδες όπου η κάθε μία είχε τον καπετάνιο της, τα πρωτοπαλικάρά της, το μπαϊράκι της και το λημέρι της. Αυτές οι ομάδες πολεμούσαν τους Τούρκους και προκαλούσαν μεγάλες ζημιές στον στρατό τους. Επίσης, οι Κλέφτες έμεναν ξάγρυπνοι τη νύχτα για να φυλάνε σκοπιά και να καταστρώνουν σχέδια. Οι Τούρκοι αυτό το πήρανε χαμπάρι και πλήρωναν κάποιους Έλληνες (πρώην Κλέφτες) τους οποίους έβαζαν να κυνηγούν τους Κλέφτες. Αυτές οι ομάδες λέγονταν αρματολοί. Όμως, οι αρματολοί παρόλο που ήταν βοηθητικά στρατεύματα των Τούρκων συχνά πήγαιναν και ενημέρωναν τους Κλέφτες για τις κινήσεις των Τούρκων, για τα σχέδιά τους και τις επόμενες επιθέσεις τους. Ονομαστοί αρματολοί ήταν ο Γεώργιος Ανδρίτζος, ο Κατσαντώνης στη Ρούμελη, ο Νικοτσάρας στον Όλυμπο, ο Λάμπρος Τζαβέλας και ο Γεώργιος Μπότσαρης στο Σούλι και πολλοί άλλοι .

Το Παιδομάζωμα

ΠΟΥΛΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Το παιδομάζωμα ήταν ένας από τους πιο βαριούς φόρους που έκαναν οι Οθωμανοί Τούρκοι στους υπόδουλους Έλληνες την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Οι Οθωμανοί έμπαιναν στα σπίτια των Ελλήνων και έπαιρναν τα παιδιά τους από μικρή ηλικία, τα πήγαιναν στα στρατόπεδά τους και τους μάθαιναν την τουρκική γλώσσα και πως να μισούν τους Έλληνες. Μετά τα έπαιρναν, τα εκπαίδευαν στο σπαθί και τα έκαναν στρατιώτες τους, ονομαστούς ως γενίτσαρους. Κάποιοι Έλληνες που δεν ήθελαν να αποχωριστούν τα παιδιά τους, κατέφευγαν και ζούσαν στα βουνά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας για να μην τους ανακαλύψουν οι Τούρκοι.

Η ελληνική επανάσταση

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΜΑΓΚΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Όταν ακούμε τη φράση Ελληνική Επανάσταση, ο νους μας πάει αμέσως σε μια χρονολογία: 1821. Ήταν η κατάληξη και το ξέσπασμα των Ελλήνων, που για 400 χρόνια παρέμειναν υπόδουλοι των Τούρκων.

Αυτά τα 400 χρόνια υποδούλωσης στον οθωμανικό ζυγό δεν πέρασαν έτσι εύκολα. Οι χριστιανοί Έλληνες ήταν υποχρεωμένοι να:

- Πληρώνουν πολύ βαρείς φόρους
- Αποχωρίζονται τα παιδιά τους με το παιδομάζωμα
- Ζουν ως υπόδουλοι
- Κλείσουν τα σχολεία τους και τις εκκλησίες τους

Όμως όλες αυτές οι δυσκολίες είχαν σαν αποτέλεσμα κάνουν τους Έλληνες πιο αποφασισμένους να διώξουν τους δυνάστες τους! Σε αυτήν την πορεία βοήθησαν:

- Οι Έλληνες της Διασποράς
- Οι έμποροι και οι караβοκύρηδες
- Η Εκκλησία

Αυτό που πρέπει να θυμόμαστε είναι πως οι Έλληνες παρά τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν, δεν έχασαν την ιδιαίτερη πολιτισμική τους ταυτότητα, δηλαδή τη γλώσσα τους, τη θρησκεία τους, τα ήθη τους και τα έθιμά τους!

Έτσι η Ελληνική Επανάσταση του 1821 ήταν μια εξέγερση με σκοπό να απελευθερωθεί ένα ολόκληρο Γένος από έναν απολίτιστο δυνάστη! Μια σειρά από μάχες που ανέδειξαν σπουδαίους πολεμιστές και στη στεριά και τη θάλασσα είναι η κληρονομιά μας και ένα από τα σημαντικότερα κεφάλαια της ελληνικής ιστορίας

Ο ξεσηκωμός των υπόδουλων Ελλήνων κατά του Οθωμανού δυνάστη δυνάστη για ελευθερία

Η συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή

Η συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή

ΚΑΤΣΟΥΛΙΕΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΣ ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Η συνθήκη του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή πήρε το όνομά της από το βουλγαρικό χωριό το οποίο εκεί υπογράφηκε στις 10 Ιουλίου του 1774, αποτέλεσμα ενός μεγάλου Ρωσοτουρκικού πολέμου όπου οι Ρώσοι νίκησαν και οι Οθωμανοί αναγκάστηκαν να ζητήσουν ειρήνη. Το χωριό αυτό σήμερα ονομάζεται Καϊνάρτζα ή Καϊναρσας. Η συνθήκη αυτή γράφτηκε και υπογράφηκε μόνο μέσα σε 6 μέρες και περιέχει 28 φανερά και 2 κρυφά σημεία. Αυτή η συνθήκη προβλέπει τη Μεσόγειο θάλασσα ελεύθερη για τους Ρώσους θαλασσοπόρους. Τότε οι Έλληνες εκμεταλλεύτηκαν τη συνθήκη και ανέπτυξαν τη ναυτιλία τους με καινούρια καράβια που είχαν πάνω τους τη Ρωσική σημαία, έτσι ώστε να μπορούν να περνάνε ελεύθερα από τη Μεσόγειο χωρίς να τους σταματούν οι Οθωμανοί Τούρκοι. Έτσι, οι ναυτικοί απέκτησαν μεγαλύτερη περιουσία και άρχισαν να προετοιμάζονται για τη μεγάλη επανάσταση του 1821. Για πολλούς σοφούς ανθρώπους θεωρείται το τέλος της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Με αυτή τη συνθήκη οι Ρωσία επέστρεψε στο Σουλτάνο 18 νησιά του Αιγαίου και την Πελοπόννησο. Από τη πλευρά της η Ρωσία εξασφάλισε το δικαίωμα να έχει στόλο στον Εύξεινο Πόντο και απέκτησε το δικαίωμα για την ελεύθερη πλεύση των πλοίων που δεν είχαν πάνω τους τη Ρωσική σημαία και επίσης επιτράπηκε το ελεύθερο εμπόριο των Ρώσων στη Οθωμανική αυτοκρατορία. Οι Έλληνες αξιοποίησαν τη συγκεκριμένη παραχώρηση των Τούρκων και με τη συνδρομή της Ρωσίας ανέπτυξαν μεγάλο στόλο που έπλεε στον Εύξεινο Πόντο με ρωσική σημαία. Οι Ρώσοι δε διέθεταν πολλά πλοία, οπότε οι Έλληνες πλοιοκτήτες ανέλαβαν τη ναυπήγηση πλοίων μεγάλου εκτοπίσματος, στα οποία τοποθετούσαν τη ρωσική σημαία προκειμένου να μεταφέρουν εμπορεύματα στη Ρωσία. Η Τσαρική Ρωσία δεσμευόταν, επίσης, για συνεχή προστασία στη Χριστιανική Θρησκεία και τις εκκλησίες αυτής από την Πύλη.

Η ζωή των υπόδουλων Ελλήνων

ΤΣΙΑΟΥΣΙΔΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

Μέσα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, οι υπόδουλοι Έλληνες ζούσαν δύσκολα, καθώς αντιμετώπιζαν πολλές διακρίσεις, ιδιαίτερα τους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Πολλές από αυτές είχαν σχέση με τη φορολογία.

Αν και θεωρητικά οι Οθωμανοί Σουλτάνοι παραχωρούσαν κάποιες ελευθερίες στους «απίστους» υπηκόους τους, στην καθημερινή ζωή οι περιορισμοί ήταν πολλοί, ιδιαίτερα τους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Οι Χριστιανοί υποχρεώνονταν να κατοικούν σε φτωχικές συνοικίες των πόλεων και υπηρετούσαν στο στρατό μόνο σε βοηθητικές υπηρεσίες είτε ως ναύτες και οδηγοί. Απαγορεύονταν επίσης οι λιτανείες. Αλλά και οι σοβαρές δικαστικές υποθέσεις που αφορούσαν Χριστιανούς, εξετάζονταν στα μουσουλμανικά *ιεροδικεία* και όχι στα εκκλησιαστικά δικαστήρια.

Οι Έλληνες κάτω από την οθωμανική κυριαρχία

Οι σημαντικότερες διακρίσεις όμως αφορούσαν την κατανομή των φόρων. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία ενδιαφερόταν εξαιρετικά για την είσπραξη τους, καθώς στα έσοδα από τη φορολογία στήριζε κατά μεγάλο μέρος τη συντήρησή της. Οι Χριστιανοί επιβαρύνονταν πολύ περισσότερο από τους Μουσουλμάνους, πληρώνοντας πολλούς τακτικούς φόρους, όπως τον *κεφαλικό φόρο*, τον φόρο εστίας για τις κατοικίες τους, φόρο για τη χρήση της γης (έγγειος) αλλά και για την αγροτική παραγωγή (*δεκάτη*). Εκτός από τους τακτικούς, υπήρχαν και έκτακτοι φόροι, καθώς και αγγαρείες. Οι διακρίσεις σε βάρος των Χριστιανών ήταν πιο έντονες σε απομακρυσμένες περιοχές. Οι τοπικοί διοικητές, εκμεταλλευόμενοι το γεγονός ότι η κεντρική εξουσία δεν μπορούσε εύκολα να τους ελέγξει, δεν δίσταζαν να τους κακομεταχειρίζονται, ιδίως σε περιόδους ταραχών αλλά και για την ενίσχυση του προσωπικού τους ταμείου.

Τα πιο σκληρά όμως μέτρα που αντιμετώπισαν οι Χριστιανοί, ιδιαίτερα τους πρώτους αιώνες της κατάκτησης, ήταν οι σφαγές και οι αιχμαλωσίες, οι *εξισλαμισμοί*, το παιδομάζωμα καθώς και η εγκατάσταση τουρκικών και άλλων φύλων σε εύφορα εδάφη, με συνέπεια την αναγκαστική μετακίνηση ελληνικών πληθυσμών στο εξωτερικό ή σε απομονωμένα και ορεινά μέρη στο εσωτερικό.

Οι περισσότεροι υπόδουλοι κατείχαν εκτάσεις γης κυρίως σε άγονες περιοχές ή σε νησιά. Αντίθετα, τα πιο εύφορα κτήματα ανήκαν στο Σουλτάνο και τους Οθωμανούς.

Το έπος των Ελλήνων το 1940

ΧΑΤΧΗΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΠΠΑ ΣΤΕΛΛΑ

Τις πρώτες πρωινές ώρες της 28ης Οκτωβρίου του 1940, ο Ιταλός Πρέσβης στην Αθήνα, Εμανουέλε Γκράτσι έδωσε στον Έλληνα πρωθυπουργό Ιωάννη Μεταξά, στο σπίτι του, στην Κηφισιά, τηλεσίγραφο, με το οποίο απαιτούσε την ελεύθερη διέλευση του Ιταλικού στρατού και την παράδοση της χώρας. Μετά την άρνηση του Μεταξά που είπε το περήφανο **ΟΧΙ**, ιταλικές στρατιωτικές δυνάμεις άρχισαν τις στρατιωτικές επιχειρήσεις εισβολής στην Ελλάδα μέσω των Ελληνο-αλβανικών συνόρων. Ο Ελληνικός Στρατός αντεπείθηκε και ανάγκασε τον Ιταλικό σε υποχώρηση. Μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου οι Ελληνικές δυνάμεις είχαν προωθηθεί στο ένα τέταρτο σχεδόν του εδάφους της Αλβανίας, καταλαμβάνοντας κατά σειρά τις πόλεις: Κορυτσά, Πόγραδετς, Άγιοι Σαράντα, Αργυρόκαστρο και Χειμάρρα. Η αντεπίθεση των Ιταλών, το Μάρτιο του 1941, απέτυχε, με κέρδος μόνο μικρές εδαφικές εκτάσεις στην περιοχή βόρεια της Χειμάρρας. Τις πρώτες μέρες του Απριλίου, με την έναρξη της γερμανικής επίθεσης, οι Ιταλοί ξεκίνησαν και αυτοί νέα αντεπίθεση. Από τις 12 Απριλίου, ο Ελληνικός Στρατός άρχισε να υποχωρεί από την Αλβανία, για να μην περικυκλωθεί από τους προελαύνοντες Γερμανούς. Ακολούθησε η συνθηκολόγηση με τους Γερμανούς, στις 20 Απριλίου και με τους Ιταλούς, τρεις μέρες αργότερα, οι οποίες τερμάτισαν τυπικά τον ελληνοϊταλικό-γερμανικό πόλεμο. Η απόκρουση της ιταλικής εισβολής αποτέλεσε την πρώτη νίκη των Συμμάχων κατά των δυνάμεων του Άξονα στη διάρκεια του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου και ανύψωσε το ηθικό των λαών στη σκλαβωμένη Ευρώπη. Η νίκη των Ελλήνων επηρέασε την έκβαση ολόκληρου του πολέμου, καθώς υποχρέωσε τους Γερμανούς να αναβάλουν την επίθεση κατά της Σοβιετικής Ένωσης, προκειμένου να βοηθήσουν τους συμμάχους τους Ιταλούς που έχαναν τον πόλεμο με την Ελλάδα. Η καθυστερημένη επίθεση τον Ιούνιο του 1941, ενέπλεξε τις γερμανικές δυνάμεις στις σκληρές συνθήκες του ρωσικού χειμώνα, με αποτέλεσμα την ήττα τους στη διάρκεια της Μάχης της Μόσχας και οδήγησε τις συμμαχικές δυνάμεις στη νίκη απέναντι στο ναζισμό.

Το λένε κι έτσι.....

81 years ago...

SAVVINA TRIKILIS
DIMITRIS KOSTOGLU
ANTONY KAZONIS
NICK KATSOULIERIS

Hitler invades Poland in September 1939. Some days later Great Britain and France declare war on Germany. It's the beginning of the 2nd World War. Over the next six years more than 50 million people are killed. October 1939, London, UK. People are hiding in shelters to survive the bombings. UK government asks parents to send their children away in the country for their safety. Parents who are strong enough to do it help to keep the new generation alive for the hard years to come after the war..

**DON'T do it,
Mother—**

**LEAVE THE CHILDREN
WHERE THEY ARE**

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ναυμαχία της Σαλαμίνας ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΤΣΟΥΛΙΕΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΣ

Η Ναυμαχία της Σαλαμίνας έγινε στις 22 Σεπτεμβρίου του 480 π.Χ., στα στενά της Σαλαμίνας μεταξύ της συμμαχίας των ελληνικών πόλεων-κρατών και της Περσικής Αυτοκρατορίας. Η ναυμαχία της Σαλαμίνας αποτέλεσε την σημαντικότερη μάχη και την αρχή του τέλους της δεύτερης περσικής εισβολής στην Ελλάδα, η οποία ξεκίνησε το 480 π.Χ. Οι Πελοποννήσιοι ήθελαν να σταματήσουν τον περσικό στόλο στον Ισθμό της Κορίνθου. Παρ' όλα αυτά, ο Αθηναίος στρατηγός και πολιτικός Θεμιστοκλής έπεισε τους Έλληνες να αντιμετωπίσουν τους Πέρσες στη Σαλαμίνα, ελπίζοντας ότι μια νίκη θα εμπόδιζε τους Πέρσες να εισβάλουν στην Πελοπόννησο. Ο Θεμιστοκλής ανάγκασε τον Ξέρξη να επιτεθεί

στα Στενά της Σαλαμίνας, όπου η ισχύς του περσικού στόλου ήταν άχρηστη και προβληματική. Ο βασιλιάς Ξέρξης, βέβαιος για τη νίκη, ανέβηκε σε μία πλαγιά του βουνού Αιγάλεω για να παρακολουθήσει τη ναυμαχία. Στη ναυμαχία, ο ελληνικός στόλος πέτυχε μια σημαντική νίκη, αφού κατέστρεψε 300 περσικά πλοία.

Σύμφωνα με τους ιστορικούς, αν οι Πέρσες νικούσαν στη Σαλαμίνα, θα είχε σταματήσει η ανάπτυξη της Ελλάδας, και κατά συνέπεια ο δυτικός πολιτισμός δεν θα ήταν αυτό που είναι σήμερα. Γι' αυτό, η ναυμαχία της Σαλαμίνας θεωρείται από τις πιο σημαντικές μάχες στην ανθρώπινη ιστορία.

Το ηλιακό μας σύστημα και η Γη

ΠΟΥΛΛΟΥ ΡΕΝΑ – ΛΕΒΕΝΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΞΕΠΑΠΑΔΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΠΟΥΛΥΞΕΝΗ

Το ηλιακό μας σύστημα αποτελείται από οκτώ πλανήτες . Στο κέντρο του βρίσκεται ο Ήλιος, ο οποίος ονομάζεται και Αστéρας. Επίσης , σαν αστέρι είναι ένα αυτόφωτο σώμα. Ο πιο κοντινός πλανήτης στον Ήλιο είναι ο Ερμής , ο αμέσως επόμενος είναι η Αφροδίτη , μετά είναι η Γη ,έπειτα είναι ο Άρης, ακολουθεί ο Δίας, μετά έρχεται ο Κρόνος, μετά ο Ουρανός και τέλος ο Ποσειδώνας.

Η Γη είναι ο τρίτος πλανήτης του ηλιακού μας συστήματος. Είναι ο μοναδικός πλανήτης με ζωή. Έχει θάλασσες και η ατμόσφαιρά του αποτελείται από άζωτο και οξυγόνο. Είναι ο μεγαλύτερος από τους εσωτερικούς πλανήτες . Επίσης , ο δορυφόρος της είναι η Σελήνη και είναι ο μόνος πλανήτης με βαρύτητα στον οποίο κατοικούν οι άνθρωποι.

ΤΟ ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΚΑΙ ΓΡΑΦΩ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Όταν αρρώστησα ΠΟΥΛΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Κακό , γρουσουζικό πράγμα οι αρρώστιες . Στις 14 / 9/ 20 μια αρρώστια μου χτύπησε την πόρτα κι εγώ της άνοιξα .

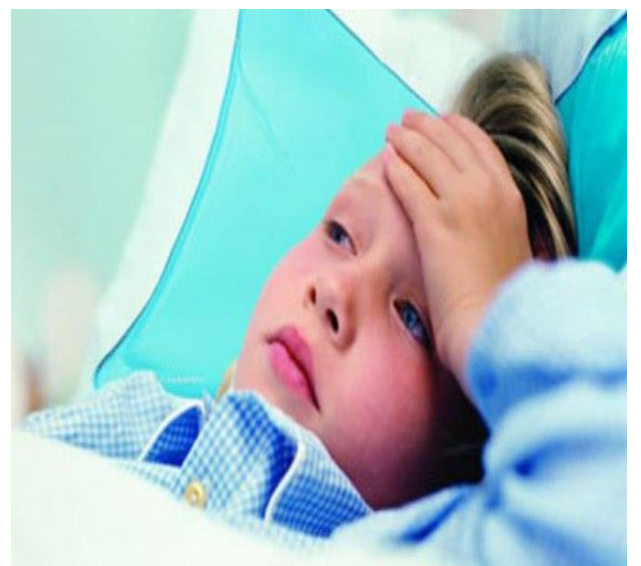
Ήταν 6:00 π.μ. η ώρα, όταν ένας φρικτός πονόκοιλος με ξύπνησε . Στην αρχή κουλουριάστηκα σαν μπάλα για να σταματήσει . Κατόπιν όμως , δεν μπόρεσα και έκανα εμετό . Οι γονείς μου κοιμόντουσαν και δεν κατάλαβαν τίποτα . Μα ο τετραπέρατος αδερφός μου με κατάλαβε και ξύπνησε τη μαμά , η οποία με έβαλε στο κρεβάτι . Ήταν γλωμή και με ρωτούσε συνέχεια από ποιον κόλλησα .

Αφού πήγε 9:00 μ.μ. η ώρα , όλοι ξύπνησαν κι ετοιμάστηκαν να φύγουν . Σηκώθηκα αμέσως και ρώτησα αν μπορούσα να έρθω . Η μαμά όμως με έβαλε πάλι στο κρεβάτι κι αφού με φίλησε , μου είπε ότι έπρεπε να μείνω στο κρεβάτι . Μετά δεν άκουσα τι είπε , γιατί ήμουν εξαντλημένος και κοιμήθηκα .

Εύπνησα όταν μια αχτίνα του ήλιου με στράβωσε . Εύθηκα και κοίταξα το ρολόι μου . Ήταν 11:37 π.μ. η ώρα και είχα συνέχεια μια τάση για εμετό . Ξάπλωσα για λίγο στο παγωμένο πάτωμα και ένιωσα ότι η αρρώστια μου πέρασε . Λάθος ,μεγάλο λάθος . Κάποια στιγμή σκέφτηκα τους φίλους μου στην Αθήνα . Μου έλειπαν πολύ . Ξαφνικά, άκουσα την πόρτα να χτυπάει και πήγα να ανοίξω . Όταν άνοιξα , είδα τον αδερφό μου να κρατάει τα βιβλία μου . Αλλά , μετά έτρεξα στα πλακάκια , γιατί μου ήρθε εμετός . Ευτυχώς , αυτά ήταν ακόμα κρύα και έτσι μου πέρασε .

Όταν ανάρρωσα , ήμουν μόλις 25 κιλά , γι' αυτό η μάνα μου με τάισε πολύ κρέας και πήρα κάποια κιλά . Παρόλο που δε μου αρέσουν τα κρεατικά , αυτό μου φάνηκε παραδεισένιο . Σίγουρα , είχε καλύτερη γεύση από τον εμετό .

Εύχομαι να μην αρρωστήσω , όταν πάω στην Αθήνα , γιατί θα αρχίσω ..... τις γροθιές στην κοιλιά μου .

Το κάστρο της Χρυσοχεριάς

ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΕΦΡΑΙΜ ΜΑΓΚΟΥΛΙΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Από την τοπική μας ιστορία

Στο μέσο της διαδρομής μεταξύ Χώρας και Πόθιας βρίσκεται το **Πέρα Κάστρο** ή Κάστρο της Χρυσοχεριάς, το οποίο είναι από τα γνωστότερα αξιοθέατα του νησιού. Είναι χτισμένο σε στρατηγικό σημείο, πάνω σε φυσικό ύψωμα και παρείχε τη δυνατότητα εποπτείας της Πόθιας. Το κάστρο είναι γνωστό με τις ονομασίες «Χρυσοχεριά», «Πέρα Κάστρο» και «Χρυσοσερζά». Κατασκευάστηκε στα χρόνια των Ιπποτών, για την προστασία των τουρκικών επιθέσεων. Υπήρξε πρωτίστως οχυρό-παρατηρητήριο, αλλά στην αρχή χρησιμοποιήθηκε και για κατοικία του διοικητή, που ήταν διοικητής Καλύμνου, Κω, Λέρου και Νισύρου. Το κάστρο της Χρυσοχεριάς, μαζί με τους μύλους, αποτελούσε προσωπική περιουσία και κατοικία του καστελάνου. Το Κάστρο εγκαταλείφθηκε σχετικά νωρίς, στα τέλη του 15ου αιώνα, επειδή λόγω του μικρού μεγέθους του δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει στις ανάγκες των πληθυσμού που αναζητούσε προστασία από τις αδιάκοπες επιδρομές των Τούρκων. Εξάλλου, το Μεγάλο Κάστρο της Χώρας που παραδόθηκε στα 1495, κάλυψε τις ανάγκες αυτές, καθιστώντας άχρηστο πλέον το Κάστρο της Χρυσοχεριάς.

. Η κύρια είσοδος βρισκόταν στη βόρεια πλευρά, η πρόσβαση, όμως, ήταν εφικτή και από το νότιο τείχος. Μια δεύτερη μεταγενέστερη είσοδος υπήρχε στην ανατολική πλευρά του νότιου τείχους. Στα τείχη του ημικυκλικού πύργου της νότιας πλευράς του κάστρου σώζονται οικόσημα του **Fantino Querini**, διοικητή της Κω, και του Μεγάλου Μαγίστρου (της Ρόδου) **Jean Bonpart de Lastic** (1437-1454). Στο νότιο τείχος υπάρχουν οικόσημα του Τάγματος του Αγίου Ιωάννη και του ιπότη **Giacopo Geltru**, διοικητή της Κω μετά το 1466. Στο εσωτερικό του κάστρου τα λίγα οικοδομήματα διατηρούνται σε καλή κατάσταση: Μία ορुकτή και κτιστή αποθήκη τροφών, δύο εκκλησάκια, το νεότερο του Αγίου Γεωργίου και το παλαιότερο της Παναγίας.

Η επίσκεψή μας στο κάστρο της Χρυσοχεριάς

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΚΑΖΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ – ΡΗΓΑΣ ΜΑΝΩΛΗΣ – ΤΗΛΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΗΣ – ΔΗΜΟΥΔΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

Το πετρέλαιο

Το πετρέλαιο είναι ένα υγρό ορुकτό με εκατοντάδες ουσίες, κυρίως υγρών υδρογονανθράκων στους οποίους είναι διαλυμένοι αέριοι και στερεοί υδρογονάνθρακες. Χρησιμοποιείται συνήθως για την παραγωγή καυσίμων για μηχανές εσωτερικής καύσης και για το λόγο αυτό είναι σημαντική πηγή ενέργειας. Είναι επίσης πρώτη ύλη για πολλά χημικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των διαλυτών, των λιπασμάτων, των φυτοφαρμάκων καθώς και στα συνθετικά προϊόντα όπως των πλαστικών και των απορρυπαντικών ακόμα και ορισμένων εκρηκτικών υλών. Τα προϊόντα που προέρχονται από το πετρέλαιο λέγονται πετροχημικά όπως και ο κλάδος της χημείας που ασχολείται με την ανάπτυξη τους.

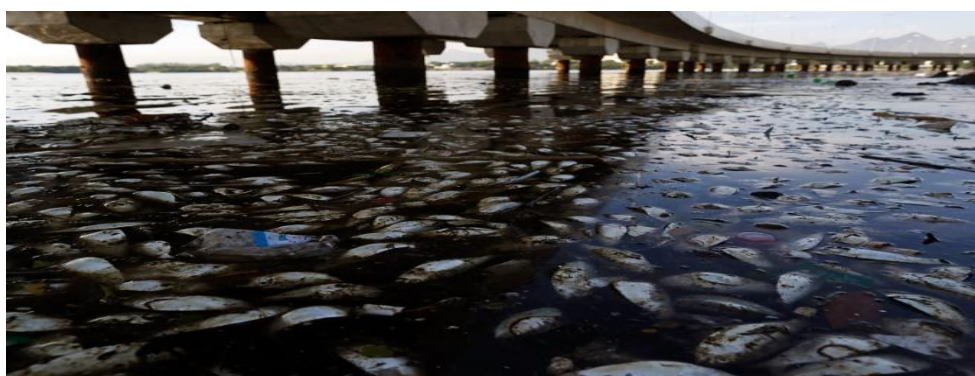
Η ρύπανση

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Η ρύπανση που προκαλείται από τα μέσα μεταφοράς και τα εργοστάσια. Η ρύπανση της ατμόσφαιρας δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, όπως την υπερθέρμανση της γης, αναπνευστικά προβλήματα και άλλα προβλήματα υγείας.

Θαλάσσια ρύπανση

Η ρύπανση που προκαλείται κατά την σύγκρουση των καραβιών σε υφάλους. Έτσι το πετρέλαιο φεύγει από το καράβι και εξαπλώνεται στη θάλασσα με αποτέλεσμα τα ψάρια να πεθαίνουν και τα παιδιά να μην κάνουν μπάνιο.

Η γνώμη μας για την χρήση του πετρελαίου....

Στάθης : Πιστεύω πως πρέπει να προσέχουμε διότι μολύνουμε το περιβάλλον.

Αντώνης: Το πετρέλαιο κατά τη γνώμη μου είναι καταστροφικό για το περιβάλλον και πρέπει να προσέχουμε.

Μανώλης : Κατά τη γνώμη μου δεν είναι ωραίο να ρυπαίνουμε τον κόσμο.

Αλέξανδρος: Πρέπει όλοι να σταματήσουν να χρησιμοποιούν πετρέλαιο!!

Το ξέρατε ; Κι αυτό ορυκτός άνθρακας είναι .

Το διαμάντι

ΜΟΥΣΕΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ – ΣΚΥΛΛΑ ΣΤΑΜΑΤΙΑ

Το διαμάντι αποτελείται από καθαρό άνθρακα και για αυτό χρησιμοποιείται σε βιομηχανικές εφαρμογές, και η λαμπρότητά του το κάνει γνωστό ως πολύτιμο λίθο.

Έχει αναφερθεί ότι τα πρώτα διαμάντια ανακαλύφθηκαν στην Ινδία. Για τους Ινδούς, το διαμάντι έχει μαγικές ιδιότητες και έλεγαν ότι μέσα από αυτό μπορούν να δουν τους διάφορους Ινδούς.

Οι χώρες παραγωγής διαμαντιών είναι: Ρωσία, Κίνα, Ινδία, Νότια Αφρική, Βραζιλία και η Αυστραλία.

Επίσης το διαμάντι έχει πολλά χρώματα, όπως κίτρινο, μπλε και άλλα. Η σκληρότητα του είναι 10 , δηλαδή είναι το πιο σκληρό υλικό που έχει δημιουργήσει η φύση Τα καθαρά διαφανή διαμάντια χρησιμοποιούνται για την κατασκευή κοσμημάτων .

Στις 8 Σεπτεμβρίου του 2008 βρέθηκε στο Λεσότο της Νότιας Αφρικής ένα διαμάντι , που είναι και ένα από τα μεγαλύτερα στον κόσμο.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΧΑΤΗΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ – ΠΑΠΠΑ ΣΤΕΛΛΑ

Ο Λούστρος

Ο λούστρος έβαφε τα παπούτσια των περαστικών στο δρόμο. Συνήθως τριγύριζε έξω από καφεενία ,καταστήματα και σε κεντρικά σημεία δρόμων για να βρει πελάτες. Ο εξοπλισμός του ήταν ένα ξύλινο κασελάκι με πλαϊνές θήκες που είχε τις μπογιές, τις βούρτσες και ότι άλλο χρειάζονται για το γυάλισμα των παπουτσιών.

Ο Λατερνατζής

Ο λατερνατζής ήταν πλανόδιος μουσικός. Κρατούσε στο χέρι ένα τρίποδο και στον ώμο τη λατέρνα στολισμένη με μπιγλιμπίδια, χάντρες, φούντες και φωτογραφίες με όμορφες κοπέλες. Τριγύριζε στους δρόμους και καθόταν σε κάποιο κεντρικό σταυροδρόμι γύριζε τη μανιβέλα και γέμιζαν οι γειτονιές με μελωδίες.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Το λάστιχο

ΤΡΙΚΟΙΛΗ ΣΑΒΒΙΝΑ - ΠΑΟΥ ΓΑΛΑΤΙΑΝΗ

Το "Λάστιχο" χρειάζοταν από 3 και πλέον κορίτσια για να το παίξεις. Τα 2 κορίτσια περνούσαν το λάστιχο στα πόδια τους ξεκινώντας από τον αστράγαλο. Κρατούσαν απόσταση η μία από την άλλη ,τέτοια που το λάστιχο να τεντωθεί αρκετά. Το τρίτο κορίτσι ξεκινούσε το παιχνίδι. Έπρεπε να πηδάει ανάμεσα από το λάστιχο με διαφορετικούς τρόπους.

Μετά τον αστράγαλο το ανέβαζαν στα γόνατα, στους γλουτούς, στη μέση και τέλος κάτω από τις μασχάλες. Αν κατάφερναν να φτάσουν ως τη μασχάλη νικούσαν.

Έτσι απλά και όμορφα διασκεδάσαν και περνούσαν οι μέρες τους.

Τα βαρελάκια

Το παιχνίδι είναι απλό. Χρειάζεται όμως το πολύ 5 παίκτες.

Οι 4 παίκτες σκύβουν στη σειρά αλλά ο ένας αραιά από τον άλλον. Ο 5ος πηδάει πάνω απ' τους άλλους βάζοντας τα χέρια του πάνω στην πλάτη του καθενός. Όταν ο 5ος παίκτης πηδήξει πάνω από όλους , σκύβει και ο τελευταίος συνεχίζει την ίδια διαδικασία. Όποιος χάσει την ισορροπία του χάνει.

ΚΑΖΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ – ΔΗΜΟΥΔΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΡΗΓΑΣ ΜΑΝΩΛΗΣ – ΤΗΛΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΗΣ

Ο βεζίρης

Ο Βεζίρης είναι ένα παλιό παιχνίδι που το έπαιζαν οι παππούδες και οι γιαγιάδες μας. Τα πράγματα που χρειαζόμαστε είναι ο Βεζίρης (το κόκαλο από την κλείδωση του ποδιού ενός αρνιού), ένα ξύλο που το λένε Βασιλιά και μια κουτάλα που τη λένε Βεζίρη.

Καθόμαστε γύρω γύρω και κάθε παιδί πετά το κόκαλο . Αν πέσει η μεριά του Βασιλιά το παιδί παίρνει το ξύλο που συμβολίζει το Βασιλιά ,αν πέσει η μεριά του Βεζίρη παίρνει το ξύλο που συμβολίζει το Βεζίρη. Το παιδί που κρατά το ξύλο Βασιλιά, δίνει διαταγές. Οι διαταγές δίνονται στο Βεζίρη, που πρέπει να τις εκτελέσει. Συνήθως οι διαταγές είναι πόσες ξυλιές θα δώσει στα άλλα παιδιά.

Ο Βεζίρης εκτελεί πιστά τις διαταγές του Βασιλιά. Όποιο παιδί ρίχνει το Βεζίρη και του πέφτει η λακουβίτσα , αυτό χάνει . Αν πέσει η αντίθετη μεριά , η σειρά περνά ανώδυνα. Κάθε φορά που ρίχνει ένα παιδί το βεζίρη και του πέφτει κάποια πλευρά του ,αλλάζουν και οι ρόλοι . Εκεί που ήσουν Βασιλιάς και έδινες διαταγές, κάποιο άλλο παιδί παίρνει τα πρωτεία. Πρέπει λοιπόν να είσαι προσεκτικός και συνειδητός, γιατί θα απολαμβάνεις τους καρπούς των διαταγών σου.

Η άποψη μας αφού παίξαμε το Βεζίρη...

Αντώνης : Αφού παίξαμε , μου άρεσε πολύ και κρίμα που η νέα γενιά ασχολείται με κινητά και δεν το παίζουν πλέον.

Στάθης : Αφού πήρα την απόφαση και έπαιξα, πόνεσα λιγάκι ,αλλά είναι διασκεδαστικό και αστείο.

Αλέξανδρος: Είναι ωραίο παιχνίδι και παίζτε το!!!!

Μάνος: Μου άρεσε όταν ήμουν Βεζίρης γιατί τους έδερνα.

ΡΕΝΑ ΠΟΥΛΛΟΥ – ΛΕΒΕΝΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΞΕΠΑΠΑΔΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΟΛΥΞΕΝΗ

Το ρολόι

Τα παιδιά «τα βγάζουν» για να επιλέξουν ποιο από αυτά θα γίνει 'Ρολογάς». Τα άλλα παιδιά στήνονται το ένα δίπλα στο άλλο, σε μια γραμμή απέναντί τους σε αρκετά μεγάλη απόσταση, και ο διάλογος αρχίζει:

Παιδί: Τι ώρα είναι;

Ρολογάς: Πέντε ώρες μπροστά!

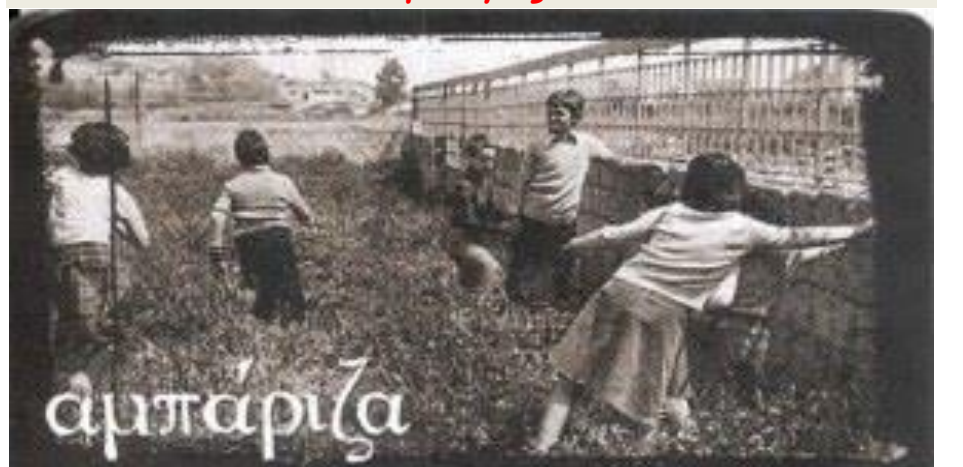
Παιδί: Τι ώρα είναι;

Ρολογάς: Δύο ώρες μπροστά!

Κάθε φορά το παιδί που ρωτάει, πρέπει να κάνει τόσα βήματα όσα του λέει ο Ρολογάς προς τα πίσω ή μπροστά. Αυτό συμβαίνει επειδή όταν ο Ρολογάς δει ότι τα παιδιά τον πλησιάζουν και απειλούν τη θέση του, τότε κάνει το ρολόι να πηγαίνει πίσω! (Ρολογάς: πέντε ώρες πίσω!). Προβλέποντας όμως αυτήν την πονηριά του Ρολογά, τα παιδιά κάνουν μεγάλα βήματα προς τα μπροστά. Αντίθετα τα βήματα που κάνουν μπροστά τα πίσω είναι μικρούλκα!!.....

Αμπάριζα

Σ' αυτό το παιχνίδι, τα παιδιά που παίρνουν μέρος χωρίζονται σε δύο ομάδες. Κάθε ομάδα έχει το δικό της σημείο αφετηρίας, συνήθως μια κολόνα ή ένα δέντρο. Αρχικά ένα παιδί από την πρώτη ομάδα (δεν έχει σημασία ποια), "παίρνει αμπάριζα και βγαίνει" για να προκαλέσει τους παίχτες της άλλης ομάδας να τον κυνηγήσουν. Τότε κάποιος παίκτης απ' την άλλη ομάδα "παίρνει αμπάριζα και βγαίνει" και τον κυνηγάει.. Αυτό σημαίνει πως βγαίνουν και τ' άλλα παιδιά και τον κυνηγούν. Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να κυνηγήσει τα παιδιά που έχουν βγει πρώτα απ' αυτόν, αλλά όχι τα παιδιά που έχουν βγει μετά από αυτό.

Επιπλέον, κάθε παίκτης μπορεί να γυρίσει στο σημείο αφετηρίας του και να βγει όσες φορές θέλει. Όταν κάποιο παιδί πιάσει κάποιον, από τους παίχτες της αντίπαλης ομάδας, τον πάει στη φυλακή, που είναι συνήθως κοντά στο σημείο αφετηρίας του. Οι παίχτες της ομάδας του παιδιού που είναι φυλακή θα πρέπει να το πιάσουν για να τον ελευθερώσουν. Βασικός σκοπός του παιχνιδιού αυτού είναι ν' ακουμπήσει ένας παίκτης τον κίονα της άλλης ομάδας.

ΣΚΥΛΛΑ ΣΤΑΜΑΤΙΑ - ΜΟΥΣΕΛΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Αλάτι ψιλό αλάτι χοντρό

Σε αυτό το παιχνίδι συμμετέχουν πολλά άτομα. Τα παιδιά με κλήρο διαλέγουν τη μάνα. Όλα τα παιδιά κάθονται σε έναν κύκλο εκτός από τη μάνα. Τα παιδιά στον κύκλο πίσω από την πλάτη τους με ανοιχτές τις παλάμες τους. Η μάνα, κρατώντας ένα μαντίλι, αρχίζει και τρέχει γύρω από τα παιδιά τραγουδώντας: Αλάτι ψιλό, αλάτι χοντρό έχασα τη μάνα μου και πάω να τη βρω, παπούτσια να μου φέρει, να πάω στο σχολειό. Η μάνα όταν θελήσει, θα αφήσει το μαντίλι στα χέρια ενός παιδιού. Τότε, αυτό το παιδί αρχίζει και κυνηγάει τη μάνα. Όταν η μάνα αρχίζει και κουράζεται, κάθεται στη θέση του παιδιού και τότε αυτό το παιδί γίνεται η μάνα. Κι έτσι συνεχίζεται το παιχνίδι.

Ανέκδοτα

ΓΑΒΑΛΑΣ ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ - ΤΣΙΚΟΥΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

Ο Τοτός και η δασκάλα

- Ο Τοτός στη δασκάλα
 -Συγγνώμη κυρία, να διακόψω λίγο;
 -Ναι, πες μας Τοτέ,
 -Τίποτα, να διακόψω ήθελα μόνο

Ο καθηγητής και το κινητό

- Ο Καθηγητής: Θα σου πετάξω το κινητό
 Έξω από το παράθυρο....
 Ο μαθητής: Μισό λεπτό να το βάλω
 Σε λειτουργία πτήσης

Τα καλά νέα της τρίτης ηλικίας

- Ασήμι στα μαλλιά,
- Χρυσό στα δόντια,
- Πέτρες στα νεφρά,
- Ζάχαρη στο αίμα,
- Ανεξάντλητη πηγή,
Φυσικού αερίου.....

.....Ειλικρινά ποτέ δε φανταζόμουν
 Ότι θα συγκέντρωνα τόσα πλούτη
 Στα γεράματα!!!!!!!

Ο παππούς

Μπράβο παππού, είσαι 70 χρόνια παντρεμένος
 και ακόμα την λες αγάπη μου.
 -Έχει 15 χρόνια που δεν θυμάμαι πως
 τη λένε και φοβάμαι να τη ρωτήσω....

Οι νυχτερίδες

Είναι πολλές μαζεμένες νυχτερίδες μέσα σε μια σπηλιά.

Ξαφνικά μπαίνει μια νυχτερίδα στη σπηλιά γεμάτη με αίμα στο πρόσωπο.

-Που το βρήκες βρε συ τόσο αίμα, τη ρωτάνε πεινασμένες οι άλλες.

-Βλέπετε εκείνο το κάστρο απέναντι πάνω στο Βουνό; τους λέει.

-Ναι....λένε οι άλλες νυχτερίδες.

-Ε, λοιπόν εγώ δεν το είδα!!!

Η κατασκευή του μήνα

Μπόλικο μεράκι, κέφι και διάθεση φέρνουν ένα υπέροχο αποτέλεσμα. Μια κατασκευή από ξύλο παλέτας, που ομορφαίνει την τάξη μας, από τη Μαρία Γάτη.

Συγχαρητήρια, Μαρία !!!!!!!!

ΜΥΡΙΖΕΙ ΘΑΥΜΑ ΓΕΥΣΗ .....

Νοστιμιές της μαμάς και της γιαγιάς

Φύλλα Καλύμνικα

ΓΙΩΡΓΑΝΑΚΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ

Υλικά

1 κιλό κιμά χοιρινό (μπούτι)
2 μέτρια ξερά κρεμμύδια ψιλοκομμένα
3 ώριμες ντομάτες, τριμμένες
2 κ.σ. πελτέ
2 κ.σ. φυτικό βούτυρο
2 κούπες ρύζι νυχάκι
Φρεσκοτριμμένο μαύρο πιπέρι
1 κ.γ αλάτι θαλασσινό
Αμπελόφυλλα φρέσκα
2 μεγάλες ντομάτες, τη μία κομμένη σε κύβους και την άλλη σε φέτες
Πάνω από τα αμπελόφυλλα
500 γρ. πανσέτα
Για το αυγολέμονο 1 αυγό (ξεχωριστά το ασπράδι και ο κρόκος)
Το χυμό από 1 λεμόνι

Εκτέλεση

Σε κατσαρόλα με νερό που κοχλάζει, ζεματάμε τα αμπελόφυλλα για 1 λεπτό. Σε ένα μπολ ανακατεύουμε όλα τα υλικά της γέμισης εκτός από τις φέτες ντομάτας. «Σταυρώνουμε» την γέμιση για να πετύχει. Οι Καλύμνιες φημίζονται για την θρησκευτική τους ευλάβεια. Στρώνουμε τον πάτο της κατσαρόλας με αμπελόφυλλα. Παραδοσιακά, έβαζαν πάνω στα αμπελόφυλλα λεπτά χοιρινά μπριζολάκια με το λίπος τους ή πανσετούλες που χαρίζουν ξεχωριστή νοστιμιά. Εμείς πάντως βάλουμε. Παίρνουμε το κάθε φύλλο, το απλώνουμε στην παλάμη μας και βάζουμε μια κουταλιά γέμιση και τυλίγουμε σφιχτά. «Στρώνουμε» τα φύλλα, τους ντολμάδες δηλαδή, στην κατσαρόλα. Μόλις τελειώσουμε όλες τις στρώσεις βάζουμε το φυτικό βούτυρο. Αν όμως βάλετε πανσέτες ρίχνουμε λίγο ελαιόλαδο για να «γυαλίσουν». Προσθέτουμε 1 ½ ποτήρι νερό. Κόβουμε τη μια ντομάτα από πάνω σε ροδέλες. Σκεπάζουμε «τα φύλλα» με ένα πιάτο για να μη διαλυθούν στο βράσιμο. Σιγοβράζουμε σε σκεπασμένη κατσαρόλα για 40 λεπτά. Μόλις πάρει την πρώτη βράση χαμηλώνουμε την φωτιά ανακινώντας κατά διαστήματα την κατσαρόλα. Ετοιμάζουμε το αυγολέμονο. Κατεβάζουμε την κατσαρόλα από την φωτιά και βγάζουμε λίγο από το ζουμί της κατσαρόλας. Χτυπάμε σε μπολάκι το ασπράδι μαζί με λίγο νεράκι αμέσως μετά προσθέτουμε τον κρόκο και τέλος το χυμό από ένα λεμόνι. Προσθέτουμε λίγο ζουμί από το φαγητό. Περιχύνουμε, λαντουρίζουμε στην ντοπιολαλιά, τα φύλλα μας με το αυγολέμονο, ανακινούμε την κατσαρόλα και αφήνουμε να πάρει μια βράση. Σερβίρονται ζεστά με γιαούρτι.

Μούρλια ...

Καλύμνικο μουούρι

ΓΑΤΗ ΜΑΡΙΑ

Υλικά

1 ολόκληρο μικρό αρνάκι ή κατσικάκι (5-6 κιλά μαζί με συκώτι-πνευμόνια-νεφρά)
3 λεμόνια
αλάτι
1 φλυτζάνι ελαιόλαδο
1/2 φλυτζάνι ανάλατο βούτυρο
5 φρέσκα κρεμμυδάκια ψιλοκομμένα
1 κ.σ. κύμινο σε σκόνη (ή περισσότερο αν μας αρέσει)
4 σκελίδες σκόρδο
1 κ.σ κανέλα σε σκόνη
1/2 κ.σ γαρύφαλλο σε σκόνη
6 φλυτζάνια ρύζι Καρολίνα
6 φλυτζάνια ψιλοκομμένες ντομάτες (μαζί με το ζουμί τους)
πιπέρι
1 φλυτζάνι καβουρδισμένα κουκουνάρια
1 φλυτζάνι Σταφίδες
3 φλυτζάνια. ψιλοκομμένο φρέσκο άνηθο

Εκτέλεση

Ξεκινάμε να φτιάξουμε αυτό το πασχαλινό αρνί γεμιστό με ρύζι, προθερμαίνοντας το φούρνο στους 190 βαθμούς C. Ξεπλένουμε το αρνί ή το κατσίκι πολύ καλά μέσα και έξω. Το στεγνώνουμε. Κόβουμε τα λεμόνια στη μέση και τα τρίβουμε πάνω στο σώμα και μέσα στην κοιλότητα του αρνιού, στύβοντάς τα. Αλατίζουμε το αρνί ή το κατσίκι. Ξεπλένουμε, στραγγίζουμε και ψιλοκόβουμε το συκώτι, τα νεφρά και τα πνευμόνια. Ζεσταίνουμε το μισό ελαιόλαδο και το βούτυρο σε μία μεγάλη, φαρδιά κατσαρόλα σε μέτρια φωτιά και σοτάρουμε τα κομμένα εντόσθια μέχρι να ροδίσουν, για λίγα λεπτά. Προσθέτουμε τα κρεμμυδάκια και το σκόρδο και τα μαγειρεύουμε μέχρι να μαλακώσουν. Προσθέτουμε το ρύζι και ανακατεύουμε, για να καλυφθεί καλά. Προσθέτουμε τα μπαχαρικά και ανακατεύουμε για 1' περίπου, για να βγει το άρωμά τους. Ρίχνουμε τις ντομάτες. Αλατοπιπερώνουμε καλά. Μαγειρεύουμε μέχρι να μειωθεί το ζουμί στο μισό. Το μείγμα πρέπει να είναι ρευστό. Προσθέτουμε λίγο πιπέρι, τα κουκουνάρια, τις σταφίδες και τον άνηθο. Αφήνουμε στην άκρη να κρυώσουν. Γεμίζουμε προσεκτικά την κοιλότητα του αρνιού ή του κατσικιού με το μείγμα του ρυζιού. Το ράβουμε να κλείσει. Τρίβουμε το αρνί με το υπόλοιπο βούτυρο και λάδι και το αλατοπιπερώνουμε καλά εξωτερικά. Ψήνουμε το αρνί χωρίς να το σκεπάσουμε για 1 ώρα στους 190 βαθμούς C για να ροδίσει. Κατεβάζουμε τη θερμοκρασία στους 150 βαθμούς C και συνεχίζουμε το αργό ψήσιμο για 3 με 3,5 ώρες ακόμα ή μέχρι το αρνί να γίνει τόσο μαλακό ώστε να λιώνει στο στόμα.

Τα γεμιστά της γιαγιάς

ΞΕΠΑΠΑΔΑΚΗ ΠΟΛΥΞΕΝΗ – ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Υλικά

6 ντομάτες
5 πιπεριές (πράσινες, κόκκινες, κίτρινες, πορτοκαλί)
3 κρεμμύδια
3 μελιτζάνες (φλάσκες)
5 πατάτες

Εκτέλεση

Σε ένα μπολ τρίβουμε την ψίχα από τις ντομάτες, τα κρεμμύδια και το σκόρδο. Ρίχνουμε το ρύζι, το ελαιόλαδο και τα μυρωδικά μας φιλοκομμένα. Τέλος προσθέτουμε το αλάτι και το πιπέρι και ανακατεύουμε. Γεμίζουμε τα λαχανικά μας, κόβουμε τις πατάτες προσθέτουμε νερό και ελαιόλαδο στο ταψί και ψήνουμε στους 180 βαθμούς Κελσίου για μια και μισή ώρα.

Σερβίρονται ζεστά με φέτα και ψημένο ψωμί.

Καλή σας όρεξη !!!

ΜΕΓΑΛΩΣΑΜΕ !!!!!

Τα γενέθλια του μήνα

**Πανορμίτης Γαβαλάς
Σταματία Σκυλλά
Γιάννης Μαγκούλιας**

Χρόνια σας πολλά και καλά !!! Να είστε πάντα χαρούμενοι κι ευτυχισμένοι, υγιείς και να πετυχαίνετε τους στόχους σας !!!

Άγιος Δημήτριος ο μηροβλήτης

**ΚΩΣΤΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΚΑΤΣΟΥΛΙΕΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΣ**

Από τους ενδοξότερους και δημοφιλέστερους αγίους της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, μαζί με τον Άγιο Γεώργιο. Είναι πολιούχος της Θεσσαλονίκης, στην πόλη που γεννήθηκε, έζησε και μαρτύρησε.

Η μνήμη του εορτάζεται ακόμα και από τους Καθολικούς στις 26 Οκτωβρίου και στις 8 Νοεμβρίου γι' αυτούς που ακολουθούν το παλαιό Ημερολόγιο.

Ο Δημήτριος γεννήθηκε το 280 μ.Χ. στη Θεσσαλονίκη, την περίοδο που αυτοκράτορας ήταν ο Μαξιμιανός. Επίσης καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια. Σε νεαρή ηλικία μπήκε στο ρωμαϊκό στρατό και στα 22 του χρόνια δεν άργησε να φτάσει στο αξίωμα του χιλίαρχου.

Από μικρό παιδί ήταν φιλομαθής και συνέχεια του άρεσε να ερευνά. Πιο μεγάλος αναζητούσε κάτι το αληθινό και το υψηλό μέχρι που το βρήκε στο χριστιανισμό. Σύντομα, έγινε ένας μεγάλος κήρυκας του χριστιανισμού στη Θεσσαλονίκη. Σχημάτισε ένα κύκλο νεαρών μαθητών και τους δίδασκε την Αγία Γραφή στις υπόγειες στοές, κοντά στα δημόσια λουτρά της πόλης.

Σε μια αυτές τις μαζώξεις, τον συνέλαβαν οι ειδωλολάτρες και το πήγαν αμέσως στον αυτοκράτορα οποίος του ζήτησε να απαρνηθεί τη πίστη του, τότε ο Δημήτριος του είπε θαρραλέα «Το Χριστό μου πιστεύω μόνον».

Εν τω μεταξύ, ένας από τους μαθητές του Δημήτριου, ο Νέστορας, παρουσιάστηκε στο στάδιο της Θεσσαλονίκης, όπου ο Μαξιμιανός διοργάνωνε αθλητικούς αγώνες και ζήτησε να αγωνιστεί εξ ονόματος των χριστιανών με τον θηριώδη και ακατανίκητο παλαιστή Λυαίο, ειδωλολάτρη καταγόμενο από το Σίρμιο της Πανονίας (σημερινή Μητροβίτσα Σερβίας). Με την πεποίθηση ότι έχει τη χάρη και τη βοήθεια του Θεού, ο Νέστορας μπήκε στην παλαίστρα και όχι μόνο νίκησε τον Λυαίο, αλλά τον σκότωσε, όπως ο Δαβίδ τον Γολιάθ στην Παλαιά Διαθήκη.

Χρόνια πολλά στους Δημήτρηδες μας !!! Τον Κώστογλου και τον Πουλιό. Να χαίρεστε το όνομα σας και να σας χαίρονται οι φίλοι και οικογένειές σας !!!